

AZ ESŐKIRÁLY ÉS A SZÉPSÉGES JÁZMINVIRÁG

PÁLYÁZAT

A **Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum** a *Hagyomány és átváltozás – Jávai wayang bábok és Gaál József kortárs alkotásai* című kiállításához kapcsolódva ezúton szeretettel várja a híres jávai mese, *Az esőkirály és a szépséges Jázminvirág* történetét feldolgozó alkotásokat.

Határidő: 2014. március 31.

Résztvételi feltételek:

- életkori megkötés nincs
- az alkotások típusa, technikája, mérete szabadon választható
- csoportos pályázók alkotásait is várjuk
- a pályázati munka hátoldalán jól olvashatóan kérjük feltüntetni az alkotó nevét, életkorát, elérhetőségét (telefon, email)

A beérkezett munkák közül zsűri választja ki a kiállításra és díjazásra szánt darabokat. Csak a díjazott munkák alkotói kapnak értesítést.

A munkákat postai úton az alábbi címre várjuk:

Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum
1062, Budapest, Andrásy út 103.

A küldeményre kérjük írják rá:

Az esőkirály és a szépséges Jázminvirág-pályázat

Minden beérkezett munkát a múzeum archiválás céljára megtart.

Az esőkirály és a szépséges Jázminvirág

Hatalmas folyó partján, pompás palotában élt Kembang Melati hercegisasszony. Olyan volt ő, mint a neve, fiatal, csodaszép, kedves. Kembang Melati azt jelenti ugyanis: jázminvirág. Sok asszony szorgoskodott körülötte, köztük öreg szolgálónője, Szárina.

A folyó másik partján a szivárvány minden színében tündökölt egy palota. Itt élt Rádzsa Bendzsir, az esőkirály. Ha sírt a király, könnyeiből folyók, meg patakok fakadtak, és elöntötték az országot.

Történt egyszer, hogy ablakán kinézve Rádzsa Bendzsir megpillantotta a hercegisasszonyt a víz túlsó felén. Megnézte egyszer, megnézte kétszer, aztán állandóan csak őt nézte. Nappal róla álmodott. Éjszaka miatta nem tudott aludni. És ahogy áradt a jázminillat a víz fölött, egyre szomorúbb lett. Kembang Melati a menyasszonyi ruháját szőtte, és énekelgetett hozzá. Rádzsa Bendzsir pedig olyan szomorú volt, hogy sok-sok könnyet ontott. Hiszen egyetlenegyszer sem pillantott feléje Jázminvirág. A király könnyeitől megduzzadt a folyó, a szél meg olyan

panaszosan nyögette a fákat a palota körül, hogy azt már a hercegisasszonynak is hallania kellett. Hallotta is a szél jajongását Kembang Melati. Azt is látta, hogy árad a folyó. Csak azt nem tudta, hogy mindennek a király az oka, aki őt hívja, és őérte sír.

Sok napon át hívta így az esőkirály a hercegisasszonyt, egész idő alatt egyszer sem pillantott át hozzá a szövögető Jázminvirág. Ekkor úgy döntött Rádzsa Bendzsir, hogy másként fog a dologhoz.

Hiszen mit használ a panasz, mit érnek a könnyek!

És elült a szél. És visszahúzódott a folyó.

Rádzsa Bendzsir pedig gyönyörűséges pillangóvá változott. Hiszen repülni kell tudnia annak, aki át akar jutni a vízen. Így szállt a folyón át, egyenest a hercegisasszony palotájához, ott is ahhoz az ablakhoz, amely mögött Jázminvirág a menyasszonyi ruháját szőtte. Pillekönnyű, tarka selyemből, sok gyöngy kerül majd rá, ha eljön egyszer a vőlegény.

Néha meg is kérdezte öreg szolgáját: - Ki az én vőlegényem? - De ezt Szárina sem tudta.

A pillangó egy nap ott ült az ablakpárkányon, és a következő nap ismét megjelent. A harmadik napon észrevette Kembang Melati a pillangó gyönyörű szárnyait. A negyedik napon pedig bebocsátotta, hogy közelebről is megszemlélhesse. Gondolhatjátok, milyen boldog volt az esőkirály az ő lepkealakjában.

Kembang Melati kicsi kezére telepedett, megérintette ujjai hegyét, aztán kirepült az ablakon, eltelve diadalmas boldogsággal.

Másnap még jobban fölbátorodott. A hercegisasszony bal fülére szállt és belesuttogott: - Készítsd el menyasszonyi ruhádat, Jázminvirág. Jön nemsokára a vőlegény.

A hercegnő összerezsent a suttogás hallatán, majd kíváncsian kérdezte, ahogyan már öreg szolgájától is: - Ki az én vőlegényem? - De a varázslatosan szép pillangó már kiröppent az ablakon.

Egyvalaki mégis meghallotta Kembang Melati szavait. Naziman volt, az öreg szolgálónő fia. Ám amilyen jószágos volt az anyja, Szárina, olyan gonosz volt ő maga. Mintha mindaz a jószág, amit anyja árasztott rá, éppen az ellenkezőjévé változott volna benne. Szárina mindent megengedett a fiának, minden kívánságát azonnal teljesítette.

Naziman legfőképp gazdag és hatalmas akart lenni. Amikor meghallotta Kembang Melati gyerekes kérdését, hevesen kezdett dobogni a szíve. Rögtön azt mondta az anyjának: - Hallottam, hogy azt kérdezte a hercegisasszony, ki az ő vőlegénye. Menj el hozzá, és mondd neki, én vagyok az.

Megijedt az öreg szolgálónő. Sohasem teljesülhet Naziman vágya. Méghogy ez a semmirekellő, aki csak él bele a világba! Akinek csak gonoszságon jár az esze. Ő akarná feleségül a hercegisasszonyt?

-Ezt verd ki a fejedből!

De Naziman megmakacsolta magát. - Akkor is az enyém lesz. Na, eredj, menj már és hozd ezt a tudomására.

Olyan hangon mondta mindezt, hogy a szolgálónő sietett, ahogy csak öreg lábai bírták. Hisz jól ismerte a fiát, félt is tőle. Így aztán elmondta a hercegisasszonynak, hogy megérkezett a vőlegény.

Éppen akkor röppent be az ablakon a pillangó. Rögtön átlátta, mi készülődik. Gyorsan a hercegnő fülébe súgta: - Még nincs itt az igazi vőlegény! Aki most a te házában van, gonosz ember az, Naziman, az öreg szolgálónő fia. Ne bízzál benne, Jázminvirág, várd ki, míg eljön az igazi vőlegényed.

Bármilyen halkan suttogott is a lepke, az öreg Szárina mégis meghallotta. Alig tudta kivárni, míg a pillangó elröpül, rögtön kitört: - Igenis Naziman az igazi. Könyörgök hercegkisasszony, válaszdd őt férjednek. Ha meg nem teszed, mindketten a halál fiai vagyunk.

Jól tudta azt a hercegnő is, hogy Naziman a gonoszság megtestesítője. Meghalni sem szeretett volna semmiképp. De még többet akart megtudni a pillangótól az igazi vőlegényről. Időt kellett hát nyernie mindenhogyan. Így szólt a szolgálóhoz:

-Mondd meg Nazimannak, hogy hét nap gondolkodási időt kérek. Hét nap múlva várjon rám a folyóparton. Oda viszem meg neki a választ.

Szárina az üzenettel fiához sietett, s az meg is volt vele elégedve. Hiúságában csak azt nem akarta elhinni, hogy a hercegnő hét napig várakoztatni fogja. Azonnal a folyóhoz akart menni, hogy el ne mulassza semmiképp, ha a hercegkisasszony mégis előbb óhajtaná őt látni. Minden ehett összerámolt a konyhában, és beletette egy nagy kosárba. Azzal elvonult a folyóhoz.

Az esőkirály még azon a napon magához rendelte egyik varázserejű madarát, egy fehér varjút. Átadott neki egy ládikát, tele drága ékszerre, meg egy levelet, és megparancsolta, hogy vigye el azonnal a hercegkisasszonynak.

-De jól vigyázz, semmit el ne veszíts!

-Ne félj te attól, Rádzsa Bendzsir – mondta a varjú, és elröpült. Szorosan a hátára erősítve vitte a ládikót, a levelet pedig a karmában tartotta. Így szállt a folyó fölött.

A másik parton ült Naziman, és halászással ütötte agyon az időt. Meglátta a fehér varjút. A varjú pedig meglátta a pompás halat, amelyet Naziman éppen akkor fogott ki a vízből. Úgy megkívánta, hogy minden kiment az eszéből, és csak könyörgött: -Kérlek szépen, adj nekem is egy falatot!

Naziman hanyagul félretette a halat. Észrevette a varjú hátán a ládikát, karmai között a levelet. Felébredt a kíváncsisága.

-Ki vagy te, madár? – tudakolta.

-A nagy varázlónak, az esőkirálynak vagyok a követe – válaszolta dicsekvőn a fehér varjú, szemével a halra sandítva. És ostobaságában elárulta azt is, kinek viszi a levelet, meg az ajándékot. – Ezeket csak én adhatom át Kembang Melati hercegnőnek.

-Úgy – mondta Naziman, és hamisan mosolygott, közben persze igen barátságosnak mutatta magát.

-Nos, mivel a varázló követe vagy, ehetsz velem a halból.

Nem mondatta ezt magának kétszer a varjú. Már is a fűben hevert ládika és levél, a fehér varjú pedig mohón enni kezdett. Naziman egy szempillantás alatt kinyitotta a ládikót, meglátta a sok aranyat, gyűrűt, láncot.

Mindent kirázott a földre.

Majd hosszú lábú pókokat, mérget lövellő skorpiókat fogdosott össze sietve. Mialatt a varjú még mindig evett, a csúszómászókat bezárta a ládikóba. Aztán ahogy csak bírt, futott Szárinához.

-Anyám, én nem tudok olvasni, de azt hiszem, sok kedves, szerelmes szó rejtőzik ebben a levélben. Változtasd át őket undok locsogássá. Ha nem teszed meg, végzek veled is, meg a hercegkisasszonnyal is.

A fehér varjú mindebből semmit se vett észre. Amikor az utolsó falatot is elsüllyesztette a gyomrában, a kúthoz ment, hogy igyék. Nem hallotta meg a kút mormolását.

-Ó te, nagy varázló, Rádzsa Bendzsir fehér varjúja, miért nem vitted először a hercegkisasszonyhoz a levelet és a ládikát?

Azt sem hallotta meg, amit a szél susogott:

-Jaj, fehér varjú, esőkirály követe, a te falánkságod sok bajnak lesz még a szülője.

A baj csőstül jött. Amint meglátta Kembang Melati feléje repülni a csodálatos fehér varjút, rögtön érezte, ezt a madarat az igazi vőlegény küldte. Örömtől repesve nyúlt a levéléért. De egyre

növekvő riadalommal olvasta: „Olyan csúf vagyok, mint a vízben élő tavi szellem. Minden koszos és ócska, amit a ládikában találsz. De csak ilyesmi illik a te gubancos, zöldes hajadhoz és kékesfakó bőrödhöz.”

A hercegnő úgy érezte, menten megáll a szívverése. Majd olyan harag fogta el, hogy a ládikót, anélkül, hogy kinyitotta volna, kihajította az ablakon. Szerencséjére. A pókok és skorpiók a kertbe potyogtak, és ott csúsztak-másztak egymás hegyén-hátán. Ámult a fehér varjú. Sehogy sem fért a fejébe, hogyan küldhetett az esőkirály ilyen szörnyű állatokat a szeretetre méltó hercegisasszonynak.

A gonosz Naziman pedig örült. Most már biztos az övé lesz Jázminvirág.

De Kembang Melatinak elment a kedve minden esküvőtől. Keserű csalódás volt számára az a gonosz levél. Zokogva rohant a termein át. Senki sem tudta megvigasztalni. Rávágott a szövőszékre, és abbahagyta a menyasszonyi ruhát.

Ennek a szomorú napnak az estéjén a szép pillangó újra berepült az ablakon és így suttozott:

-Gyönyörű Jázminvirág, miért nem viseled az ékszereket, amelyeket a vőlegényed küldött? – A hercegnő elhessegette a lepkét.

De az esőkirályt nem lehetett ilyen könnyen eltávolítani. Tovább suttozott:

-Szépséges Kembang Melati, holnap megláthatod a vőlegényed. Elvisz téged a palotájába, amely a szivárvány minden színében tükrözi vissza a napsugarakat, és ott találsz majd magadnak csillogó kelméket, csillogóbbakat a holdsugárnál. Jöjj, szép hercegisasszony, fejezd be a menyasszonyi ruhát.

Amint meghallotta Kembang Melati ezeket a szavakat, vad haragra gerjedt. Behívta szolgálóit, és megparancsolta nekik, űzzék ki ezt az undorító, csúf lepkét, és soha többé ne engedjék az ablakához.

Nem várta volna az esőkirály, hogy ilyen szavakat mondjanak róla, és hogy így bánjanak vele. Most már ő is megdühödött, haragja határtalan lett. Még azon az éjszakán hatalmas árvíz öntötte el az országot. Magával sodort mindent az ár, a palotát is a szépséges Kembang Melatival, Szárinával, a gonosz Nazimannal és az összes többi cseléddel egyetemben.

És a palota átsodródott a vízben. De Rádzsa Bendzsir mozdulatlanul állt a kertjében, látta ugyan a sodródó palotát, benne Jázminvirágot. Ám úgy tett, mintha nem látná. És úgy tett, mintha nem hallaná, amikor Kembang Melati így kiáltott:

-Segíts rajtunk! Nem látod, milyen bajban vagyunk?

Szárina, az öreg szolgálónő kétségbeesetten sikoltozta: - Én vagyok az oka ennek a szerencsétlenségnek. Én változtattam rosszra a jó levelet, és az én fiam, Naziman töltötte meg pókokkal meg skorpiókkal a ládikót, amíg a fehér varjú halat evett.

Megértette végre az esőkirály, mi is történt. Sietve menekítette partra a hercegisasszonyt, meg a szolgálót a sodródó palotából, és oltalmazva vezette őket a szivárványszínű palotába. Csak akkor habozott, mikor Szárinára került a sor, legszívesebben ott hagyta volna.

De látta Kembang Melati könyörgő szemét.

-Rossz tanácsadó a félelem - mondta az öreg cselédnek -, de mert bevallottad az igazságot, velünk jöhetsz.

-A gonosz Nazimannak azonban nem kegyelmezett. Így ő meg a palota egyre messzebb sodródott tenger felé, talán még ma is ott úszik valahol. A fehér varjút is megbüntette az esőkirály. Fekete madár lett belőle, és beszélni sem tudott többé, csak dadogni: -Kárr, krrr, arrr, karr... - Talán azt mondta: arany.

Ám hiába kereste serényen és szüntelenül, soha nem találta meg az aranyat, ami egykor a ládikóban volt. Rosszabb volt ez neki, mint bármi más.

Így büntetett Rádzsa Bendzsir minden gonoszszágot.

Aztán vége lett a vízözönnek, ismét szárazra kerül az egész ország. Jázminvirág királykisasszony pedig lakodalmat ült az esőkirállyal, és egész életükben boldogságban éltek egymással, a nagy

folyó túlsó partján, a szivárványszínű palotában. Nem volt többé se könny, se vízözön. Csupán akkor vonultak felhők az égbolton, mikor Szárina telve szomorúsággal a fiára gondolt, aki valahol a tengeren hánykódott.

De hogy hol is van ez a szivárványszínű palota, senki halandó nem tudja megmondani.

Jávai meséből átdolgozta: Herbert Friedrich

Fordította: Ambrus Éva

A mese szövegét a fordító, Ambrus Éva szóbeli engedélyével közöljük.